СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА
Вх.№ НД 193/30.04.2015 г.

Становище

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "Доктор" в професионално направление 3.8. "Икономика", научна специалност "Икономика и управление (по отрасли)" в Института по аграрна икономика към Селскостопанската академия

Изготвил становището: доц. д-р Дарина Русчева Тодорова, Институт за икономически изследвания при Българската академия на науките, член на Научно жури съгласно Заповед № НП-08-87/27.03.2015 г. на Председателя на Селскостопанската академия проф. д-р Тотка Трифонова. Заповедта е издадена на основание чл. 30(3) от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 60 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА и Решение на Научния съвет на Института по аграрна икономика, гр. София (Протокол № 2/17.03.2015 г.).
Автор на дисертационния труд: ***Даниела Цветанова Димитрова,*** докторантка в задочна форма на обучение
Тема на дисертационния труд: "**КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ДЕСЕРТНО ГРОЗДЕ**".
Научен ръководител: доц. д-р Янка Славова

1. Информация за докторантката

Докторантката Даниела Цветанова Димитрова завършва средното си образование в Държавна търговска гимнация „Димитър Хадживасилев" в гр. Свищов. Тя притежава ОКС „Бакалавър" по специалност „Счетоводство" и ОКС „Магистър" по специалност „Счетоводен мениджмънт в търговските дружества" в СА „Д. А. Ценов" – гр. Свищов. От 2003 г. е асистент в Институт по лозарство и винарство в гр. Плевен. През периода 2004-2014 г. тя участва в разработването на 12 научноизследователски проекти, от които 11 по тематичната програма на Селскостопанската академия и един – по програмата „Млади учени" към МОН. Участва в две колективни монографии. Автор е на 42 публикувани статии (самостоятерлно и в съавторство), от които 34 научни и 8 научно-популярни. Член е на Съюза на учените в България от 2006 година.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 271 страници
текст, включително 57 таблици, 37 фигури, 13 страници използвана литература и 24 страници - приложения. Той е структуриран така: увод, три глави, заключение, справка за основните приноси, списък на използваната литертура и приложения. Списъкът на използваната литература включва 246 източника, от които 125 на кирилица, 110 – на латиница и 11 – електронни източници. Той е изчерпателен, с богато съдържание и показва много доброто запознаване на докторантката с разнообразните източници по проблематиката, изследвана в дисертационния труд. Като положителен може да се оцени избрания от докторантката подход да оформи приложенията като самостоятелна част към дисертационния труд. Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на

Разширен съвет на отдел „Икономика и управление на земеделието и хранителните вериги" в Института по аграрна икономика.

Темата на дисертационния труд е изключително актуална, защото е свързана с производството на десертно грозде в България. Аргументите в подкрепа на това твърдение са: а) изключително ценните хранителни качества на десертното грозде; ръста на производството и потреблението му в световен мащаб; благоприятните почвено-климатични условия, традициите и богатия опит за отглеждането му в страната и за износа му; екологичните и социални ползи от развитието на десертното лозарство, свързани с усвояване на по-бедни хълмисти терени и създаване на заетост в районите с най-голяма безработица и др.; б) статуса на десертното лозарство в България е изключително влошен поради: спада в производството, като резултат от силно редуцираните площи и ниските добиви; влошената възрастова и сортова структура на насажденията; маломерността на стопанисваните парцели; ниската доходност и др. и в) потребността от възстановяване и осигуряване на устойчив растеж на производството на десерто грозде с цел да се задоволяват потребностите на вътрешния пазар и на износа. В тази връзка логично се извежда основната идея в дисертационния труд - да се разгледат специфичните проблеми на конкурентоспособността на производството на десертно грозде в България.

Основната *цел* на дисертационния труд е да се оцени конкурентоспособността на производството на десертно грозде в България и да се очертаят стратегическите насоки за повишаването й. За нейното реализиране са изведени 6 изследователски *задачи*. Те са формулирани точно, свързни са логически помежду си и позволяват успешно да се реализира поставената цел. Структурата на дисертационния труд е логически построена и тясно обвързана със заглавието, с целта и поставените задачи. *Обектът* на изследване е производството на десертно грозде на национално равнище, а *предметът* – общото икономическо и технологично състояние и конкурентоспособността на производството на десертно грозде в България. Изследователската *теза* в дисертационния труд е, че съществува потенциал за развтието на конкурентоспособно производство на десертно грозде, което да осигури стабилна и качествена продукция за задоволяване на потребителското търсене в страната и за износ. Формулирани са и две изследователски хипотези.

3. Основни резултати от изследването

Основните резултати от изследването са: извеждане и систематизиране на основни проблеми, свързани с намаляване на производството и ограничаване на износа на десертно грозде; очертаване на насоки за промяна в политиката по отношение на този подсектор; посочване на модели, чрез които се постига висока доходност и качество на гроздето; извеждане на стратегически насоки за развитие на производството му и подобряване на позициите на вътрешния и на международния пазари и др. Тези резултати имат важни практико-приложни измерения за производството и износа на десертно грозде в България.

4. Научни и научно-приложни приноси

Основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд се свеждат до:

1) Разработен е методически подход за оценяване на конкурентоспособността на производството на десертно грозде.

2) Разработени са модели на конкурентна сортова структура от гледна точка на различни аспекти (формировка на лозата, срок на узряване на гроздето, среден добив, себестойност и др.) за подходящи райони в страната.

3) Предложен е нов интегрален показател за оценяване на конкурентоспособността на производствената структура в десертното лозарство.

4) Предложен е модел за приложение на защитеното географско указание в подсектора.

5. Публикации по дисертационния труд

Докторантката представя 4 публикации, свързани с дисертационния труд. От тях една е самостоятелна, а останалите са в съавторство, включително една в чужбина. В тях се представени резултати от изследването в дисертационния труд.

6. Оценка на Авторефеирата

Автофератът е в обем от 52 страници и той отразява съдържанието, резултатите и приносите на докторантката.

7. Обща оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд е комплекно изследване на конкурентоспособността на производството на десертно грозде в България и е пилотно по отношение на годините на прехода в страната. От изложението в него се вижда, че докторантката се проявява като изследовател, който много добре познава и критично оценява познанията в тази област, използва богат фактологичен материал, умее да представя прецизно получените резултати, да обобощава, да формулира изводи и да прави констуктивни препоръки. Стилът е ясен, изложението е логично и стегнато представено.

В заключение, общата ми оценка е, че дисертационният труд е разработен на високо качествено равнище, в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България, поради което с пълна убеденост предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на ОНС "Доктор" по научната специалност "Икономика и управление (по отрасли)" на ДАНИЕЛА ЦВЕТАНОВА ДИМИТРОВА.

София, 29.04.2015 г.

/доц. д-р Дарина Русчева/